

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор НУБіП України

Станіслав НІКОЛАЄНКО

2024 р.

ПРОГРАМА

ДОДАТКОВИХ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

з комплексу фахових дисциплін для вступників на
освітньо-наукову програму «Освітні, педагогічні науки»
підготовки фахівців PhD Доктор філософії зі спеціальності 011
«Освітні, педагогічні науки»

Голова комісії

Станіслав НІКОЛАЄНКО

Гарант ОНП

Руслан СОПІВНИК

Київ – 2024 р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму для вступного іспиту зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» складено відповідно до чинних вимог Міністерства освіти і науки України, Закону України «Про вищу освіту» від 06 вересня 2014 року № 1556-VII (із внесеними змінами), Національної рамки кваліфікацій (постанова КМУ від 23 листопада 2011 року № 1341 зі змінами, № 509 від 12.06.2019 року, № 519 від 25.06.2020 року, постанови КМ України від 23 березня 2016 року № 261 «Про затвердження порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 19 травня 2023 року № 502) та Наказу № 266 Міністерства освіти і науки України від 06.03.2024 року «Про затвердження порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2024 році» та Правил прийому до аспірантури Національного університету біоресурсів та природокористування України від 27 березня 2024 року.

Згідно з Правилами прийому до аспірантури Національного університету біоресурсів і природокористування України особам, які вступають до аспірантури з іншої галузі знань (спеціальності), ніж та, яка зазначена в дипломі магістра (спеціаліста), рішенням Приймальної комісії університету призначається додаткове вступне випробування зі спеціальності.

Завдання для вступу на освітньо-наукову програму «Освітні, педагогічні науки» підготовки фахівців PhD доктор філософії зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» для неспоріднених спеціальностей сформовано на основі дисциплін:

- загальні основи педагогіки;
- теорія навчання;
- теорія виховання.

Додаткове вступне випробування проводиться предметною комісією зі спеціальності за затвердженим розкладом.

Додаткове вступне випробування зі спеціальності оцінюється за шкалою "склав" / "не склав". Вступник, який отримав оцінку "не склав", до участі в наступних випробуваннях та у конкурсному відборі не допускається.

Мета додаткового вступного випробування - виявити рівень володіння майбутніми аспірантами знань, вмінь та навичок у галузі педагогічної науки, володіння основами теорії виховання і навчання, сучасними педагогічними технологіями і методами науково-педагогічних досліджень.

Вступний іспит до аспірантури проводиться відповідно до вимог чинного законодавства, нормативних документів Міністерства освіти і науки України та програми, затвердженої Вченою радою Національного університету біоресурсів і природокористування України. Екзамен проводиться в усній формі за білетами, які містять два питання з різних розділів програми.

Питання передбачають висвітлення теоретико-практичних основ загальної педагогіки, теорії виховання, дидактики, історії педагогіки. Вступник має розкрити основний зміст питань білета і додаткових питань.

Критерії оцінювання знань на вступному іспиті.

Оцінювання відповіді вступника до аспірантури відбувається на підставі виявленого рівня його підготовленості до науково-дослідної й дослідно-експериментальної діяльності в галузі теорії навчання, ступеня й глибини бачення ним нагальних педагогічних проблем і шляхів їх розв'язання.

Критерії оцінювання усної відповіді на білет

Позиції оцінювання	Якість відповіді
Склав (-ла)	Якщо під час відповіді на питання продемонстровано вільне оперування педагогічними знаннями з усіх галузей педагогічної науки, здатність підтримати проблемну дискусію, професійну ерудицію в передбачуваній сфері наукового дослідження, поінформованість щодо найбільш важливих педагогічних ідей, які висловлювалися в минулому та є предметом наукових дискусій сьогодні, володіння поняттєво-категорійним апаратом сучасної педагогіки; виявлено науково-аналітичні здібності, здатність виокремлювати педагогічні факти, явища, події й описувати їх мовою педагогічної науки, використовувати теоретичні знання як основу й метод пізнання, знаходити й бачити проблеми для здійснення актуальної науково-педагогічної діяльності, комбінувати знання для більш глибокого розуміння проблем і збагачення професійних знань.
Не склав (-ла)	Якщо відсутні знання науково-теоретичних джерел та основних проблем обраної наукової спеціальності, за умов неадекватної відповіді на питання білетів, нерозуміння сутності проблеми, що обговорюється, нездатності відповісти на основні та додаткові запитання та при відмові давати відповідь й виконувати екзаменаційне завдання.

Перелік тем і питань з дисциплін, що виносяться на додаткове фахове випробування:

1. Загальні засади педагогіки.
2. Предмет і завдання педагогіки.
3. Педагогіка як наука.
4. Зв'язки педагогіки з іншими науками.

5. Завдання педагогіки на сучасному етапі.
6. Сутність, категорії, принципи і етапи педагогічного дослідження.
7. Методи науково-педагогічного дослідження.
8. Педагогічна майстерність.
9. Система освіти в Україні.
10. Структура системи освіти в Україні.
11. Сутність процесу навчання у закладах освіти аграрного спрямування.
12. Дидактика як галузь педагогіки.
13. Сутність і структура процесу навчання.
14. Закономірності і принципи дидактики.
15. Зміст освіти. Особливості освітнього процесу у закладах освіти аграрного спрямування.
16. Аналіз нормативних документів, що визначають зміст освіти.
17. Сутність понять "навчальний план", "навчальна програма".
18. Методи і засоби освітнього процесу.
19. Форми організації освітнього процесу.
20. Сучасні технології навчання у закладах освіти аграрного спрямування
21. Диференційоване навчання.
22. Проблемне навчання.
23. Ігрові технології навчання.
24. Інформаційні технології навчання.
25. Особистісно орієнтоване навчання.
26. Компоненти, функції і види контролю.
27. Методи і форми контролю успішності.
28. Особливості реалізації мети і принципів формування ціннісного світогляду у закладах освіти аграрного спрямування.
29. Умови та фактори формування особистості.
30. Значення індивідуальних і вікових особливостей у формуванні особистості.
31. Сутність процесу формування особистості, його завдання, етапи і управління ним.
33. Закономірності і принципи процесу формування особистості.
34. Основні напрями процесу формування особистості.
35. Методи і форми процесу формування особистості.
36. Органи управління закладом освіти.
37. Зміст методичної роботи у закладі освіти.
38. Основні нормативно-правові документи про освіту.
39. Характеристика екологічних цінностей майбутніх фахівців агропромислової галузі.
40. Методи емпіричних педагогічних досліджень в аграрних закладах вищої та фахової передвищої освіти.

Список рекомендованої літератури:

1. Волинка Г.І. Вступ до педагогіки: основи педагогічної теорії. Київ : Вища школа, 2006. 424 с.
2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. / 3-тє видання, виправлене. К. : Академвидав, 2015. 304 с.
2. Закон України "Про вищу освіту" [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
3. Закон України "Про освіту" [Електронне видання]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>
4. Інформаційно-комунікаційні технології в педагогічній освіті: навч. посіб. За наук. ред. О. М. Пехоти, Т. В. Тихонової. Миколаїв: Іліон, 2013. 251 с.
5. Марушкевич А. А., Спіцин Є. С., Кошечко Н. В. Педагогіка (у структурно-логічних схемах та таблицях): навч. посіб. / Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, Ф-т психології. Київ : Компринт, 2020. 90 с.
6. Нісімчук А.С. Педагогіка : підручник. Київ: Атіка, 2007. 344 с.
7. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. Уклад.: Мізрах А. А., Мізрах І. А. Вінниця: Нілан, 2015. 90 с.
8. Сучасні педагогічні технології в освіті: зб. наук.-метод. пр. За ред. О. Г. Романовського, Ю. І. Панфілова. Х. : НТУ "ХПІ", 2013. 199 с.
9. Ніколаєнко С.М. Програма виховання студента: «Громадяни, патріот, фахівець». Навчально-методичний посібник. Ніколаєнко С.М., Шинкарук В.Д., Рудень Д.М., Сопівник Р.В., Сопівник І.В., Петрів Г.В., Кушнір А.О., Мойсеєв В.В. К.: ЦП «Компринт», 2020. – 456 с.
10. Сопівник Р. Педагогіка / Р.В. Сопівник, І.В. Сопівник. К.: ЦП «Компринт», 2017. 321 с.
11. Ніколаєнко С.М., Шинкарук В.Д., Рудень Д.М., Сопівник Р.В., Сопівник І.В., Петрів Г.В., Кушнір А.О., Мойсеєв В.В., Давидова О.П. Програма виховання студента: «Фахівець, громадянин, патріот». Навчально-методичний посібник. К.: «Ай Си Ес - Актив», 2016. 75 с.
12. Бех І. Д. Виховання особистості: підручник. К.: Либідь, 2008. 848 с.
13. Бех, І. Д. Виховання особистості: Сходження до духовності. К.: Либідь, 2006. 272 с.
14. Сопівник Р.В., Сопівник І.В., Варивода Н.А. Лідерологія: навчальний посібник. К.: «Компринт», 2018. 488 с.
15. Сопівник Р.В. Теорія і методика виховання. Навчальний посібник (для студентів спеціальності «Професійна освіта» та «Соціальна робота»). К.: ЦП «Компринт», 2017. 220 с.
16. Васянович Г. П. Педагогіка і психологія. Вибрані твори у 7 т. Т. 4. Львів : «Норма», 2015. 512 с.

Васянович Г. П. Педагогічна етика. Вибрані твори у 7 т. Т. 3. Львів : «Норма», 2015. 420 с.